

Nr 297.

Ankom till riksdagens kansli den 14 december 1945 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till utbyggnad och omläggning av uppboråsorganisationen jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I propositionen nr 382 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 15 november 1945, föreslagit riksdagen att

dels godkänna de av chefen för socialdepartementet i nämnda statsrådsprotokoll framlagda grunderna för en omläggning av uppboråsorganisationen, avsedda att träda i kraft den 1 juli 1946, sedan riksdagen på framställning anvisat medel för de av omorganisationen föranledda kostnaderna,

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att från och med den 1 juli 1946 i den utsträckning Kungl. Maj:t prövar erforderligt överföra ordinarie häradsskrivare å indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet med rätt för sådan häradsskrivare att så länge han kvarstår å nämnda stat åtnjuta dels å allmänna indragningsstaten nu utgående lön jämte ålderstillägg, tjänstgöringspenningar och tillfällig löneförbättring, dels ock i förekommande fall dyrtids- och kristillägg enligt därom gällande bestämmelser,

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att från och med den 1 juli 1946 i den utsträckning Kungl. Maj:t prövar erforderligt överföra ordinarie häradsskrivare å övergångsstat med tjänstgöringsskyldighet samt med rätt för sådan häradsskrivare att uppbära nu utgående lön jämte ålderstillägg, tjänstgöringspenningar, tillfällig löneförbättring, i förekommande fall ortstillägg, ävensom dyrtidstillägg och kristillägg enligt därom gällande bestämmelser,

dels medgiva, att de före år 1943 utnämnda ordinarie häradsskrivare, vilka ej före tidpunkten för omorganisationens ikraftträdande den 1 juli 1946 enligt nu gällande pensionsbestämmelser för dessa häradsskrivare uppnått pensionsåldern men före sistnämnda dag fyllt 65 år, må under förutsättning, att de förklarar sig villiga att i samband med omorganisationens genomförande avgå med ålderspension, från och med den 1 juli 1946 pensioneras, såsom om de varit innehavare av häradsskrivartjänst i lönegrad A 24,

dels medgiva, att ordinarie häradsskrivare, som är född före den 1 juli 1886 men vid tidpunkten för omorganisationens ikraftträdande den 1 juli 1946 icke uppnått 65 års ålder, må enligt Kungl. Maj:ts bestämmande från sistnämnda tidpunkt kunna efter därom gjord ansökning beviljas pension, såsom om han blivit innehavare av häradsskrivartjänst i lönegrad A 24 och vid avgången uppnått nämnda ålder,

dels medgiva, att till ordinarie häradskskrivare, som kommer att vid omorganisationens genomförande erhålla nyorganiserad häradskskrivartjänst, må vid ingången av juli månad år 1946 utbetalas ett belopp motsvarande vad han skulle hava erhållit i förskott för samma månad, därest de tidigare lönebestämmelserna skolat fortfarande gälla för honom,

dels medgiva, att ersättning i vissa fall må i enlighet med vad i det föregående förordats, utan hinder av bestämmelserna i 16 § tredje stycket allmänna resereglementet, utgå till häradskskrivare och å häradskskrivarkontor anställd personal för färd mellan befattningshavares bostad och gränsen för hans tjänstgöringsområde,

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda de bestämmelser, som i övrigt bliva erforderliga för genomförandet av den föreslagna organisationen,

dels ock godkänna av departementschefen förordad tillägg till personalförteckningen för länsstyrelserna att tillämpas från och med den 1 april 1946.

Grundlinjer för den nya organisationen.

I en på föredragning av chefen för finansdepartementet den 19 oktober 1945 beslutad proposition till riksdagen (nr 370) har föreslagits en genomgripande reform av uppbördsväsendet för att ernå, att skatt för inkomst och förmögenhet erläggas i närmare samband med inkomstförvärvet än vad nu är fallet. Det framlagda förslaget grundar sig å ett av särskilda sakkunniga — landskamreraren A. G. A. Wigert, ordförande, f. d. kammarrättsrådet E. D. Sivert och assessorn i kammarrätten S. E. Jarnerup (1944 års uppbördsberedning) — avgivet betänkande med förslag till omläggning av uppbördsförfarandet (SOU 1945: 27) jämte däröver avgivna remissyttranden (jfr nyssnämnda proposition s. 88, 89).

För att det sålunda föreslagna uppbördsförfarandet skall kunna tillfredsställande fungera erfordras en betydande förstärkning av uppbördsorganisationen. Uppbördsberedningen har i sitt förenämnda betänkande framlagt förslag jämväl härutinnan. I förevarande proposition nr 382 upptagas hithörande frågor till behandling.

Efter att ha lämnat en redogörelse för vissa allmänna synpunkter på frågan om organisationen av det föreslagna uppbördsförfarandet, vilka anlagts av uppbördsberedningen och framkommit i de yttranden, som avgivits över beredningens förslag, anför *departementschefen* för egen del i ämnet följande.

I likhet med uppbördsberedningen finner jag, att den organisation, som erfordras vid genomförande av det föreslagna uppbördsförfarandet, bör tillskapas genom utbyggnad av den nu förefintliga organisationen. Centralisering av uppbördsgröromålen, utöver vad nu är förhållandet, torde sålunda av skäl, som beredningen anført, i huvudsak icke böra ske i vidare mån än vad som följer av att debitering och uppbörd, var för sig, av såväl kronosom kommunalutskylder skola verkställas av samma myndighet och att upp-

börden av skatt även i magistratsstäderna skall ombesörjas av postverket. I visst avseende synes dock en ytterligare centralisering kunna ske därigenom, att flera häradsskrivarkontor, som äro belägna å samma ort, erhålla gemensamma lokaler och jämväl i övrigt samordnas i den utsträckning förhållandena så medgiva.

På landet och i fögderistäderna bör det ankomma på häradsskrivare att i egenskap av lokal skattemyndighet ombesörja mantalsskrivning, debitering av skatt samt de övriga åtgärder, vilka erfordras för bestämmande av preliminär skatt, under det att länsstyrelsen bör fungera såsom uppbördsmyndighet. Samma ordning bör gälla i de mindre magistratsstäderna. I de större magistratsstäderna bör ett särskilt uppbördsverk fullgöra de uppgifter, som föreslås skola på landet ankomma å häradsskrivare samt därjämte vara uppbördsmyndighet.

Någon ändring i den nuvarande organisationen för indrivning av skatt torde i huvudsak icke böra äga rum. Skatteindrivningen bör därför även efter uppbördsreformens genomförande handhas av samma myndigheter som för närvarande.

Häradsskrivare.

I statsrådsprotokollet redogöres för häradsskrivarnas blivande arbetsuppgifter och frågan om löneroglering för häradsskrivare. I sistnämnda ämne anför *departementschefen* för egen del följande.

Det torde vara ändamålsenligt, att häradsskrivarna i samband med genomförandet av uppbördsreformen bliva underkastade civila avlöningsreglementets bestämmelser. Härvid bör med de särskilda ersättningar, vilka nu för olika arbetsuppgifter utgå till häradsskrivarna, förfaras på sätt uppbördsberedningen föreslagit.

Jag har intet att erinra mot beredningens förslag, att häradsskrivare skall vara skyldig att, utöver vad som följer av civila avlöningsreglementets bestämmelser, tjänstgöra å landskontor. Det bör åligga häradsskrivare att liksom för närvarande, i den mån hans övriga arbete det medgiver, biträda taxeringsintendenten på sätt i 107 § taxeringsförordningen stadgas. Häradsskrivare bör alltjämt äga innehava uppdrag såsom ordförande eller kronombud i taxeringsnämnd eller såsom taxeringskonsulent. Jag vill emellertid särskilt understryka vikten av att dylikt uppdrag icke tilldelas häradsskrivare, därest det kan befaras, att han för uppdragets fullföljande nödgas efterätta å honom ankommande tjänsteåligganden. Rätten att innehava andra bisysslor än taxeringsuppdrag torde böra begränsas i överensstämmelse med vad beredningen föreslagit. Föreskrifter rörande häradsskrivares nyss angivna åligganden samt angående den berörda begränsningen i hans rätt att innehava bisysslor torde böra lämnas i instruktionen för häradsskrivarna.

Med hänsyn till arten och omfattningen av de uppgifter, som i samband med det föreslagna uppbördsförfarandet åläggas häradsskrivarna, torde, såsom beredningen föreslår, dessa böra äga vissa kvalifikationer av dels teoretisk, dels ock praktisk natur.

Vad angår den teoretiska utbildningen anser jag icke, att det tidigare gällande kravet på studentexamen såsom kompetensvillkor för erhållande av häradsskrivartjänst bör upprätthållas. Studentexamen kan visserligen vara lämplig såsom förberedande utbildning, men examen från socialinstitut eller handelsgymnasium synes vara att föredraga framför förstnämnda examen. Däremot bör erfordras, att vederbörande genomgått en kurs med undervis-

ning i ämnena finansrätt (med ingående behandling av folkbokförings-, skatte-, taxerings- och uppbördsförfattningar), förvaltningsrätt (särskilt sociallagstiftningen), privaträtt, processrätt (dess huvudgrunder) samt bokföring. Närmare bestämmelser rörande ifrågavarande kurs, vilken synes böra omfattas en tid av högst två år, torde böra utfärdas av Kungl. Maj:t.

Det bör icke krävas, att person, som avlagt juris kandidatexamen eller statsvetenskaplig-juridisk examen, skall genomgå den nyss omnämnda kursen; sådan person bör dock styrka sig äga kunskap i bokföring. Med nämnda kurs bör i kompetenshänseende likställas distriktsåklagarexamen eller kansliexamen, kompletterad i den utsträckning, som må bliva erforderlig.

I fråga om den praktiska utbildningen tillstyrker jag beredningens förslag, att för behörighet till häradsskrivartjänst skall krävas, att vederbörande tjänstgjort å landskontor och å häradsskrivarkontor under minst fyra år, därav minst ett år på landskontor och minst samma tid med förordnande å häradsskrivartjänst. Med tjänstgöring å häradsskrivarkontor bör jämställas tjänstgöring vid uppbördsverk i magistratsstad och med förordnande å häradsskrivartjänst förordnande såsom kronokamrerare; såsom av propositionen med förslag till uppbördsförordning, m. m. framgår, har denna titel ansetts lämpligare än den av beredningen föreslagna titeln uppbördskommissarie.

Kungl. Maj:t bör äga att i särskilda fall medgiva dispens från de nyss föreskrivna kraven å teoretisk och praktisk utbildning.

Beträffande rekryteringsgången för aspirant å häradsskrivartjänst samt lön åt aspirant, som är extra landskontorist, under den förut berörda kursen förordar jag beredningens förslag. Ordinarie eller extra ordinarie landskontorist, som genomgår sådan kurs, bör med motsvarande tillämpning av 13 § 3 mom. civila avlöningsreglementet, respektive 12 § 3 mom. civila icke-ordinariereglementet äga åtnjuta oavkortad lön. Deltagare i kursen bör dessutom för de av densamma föranledda resorna åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet.

I några yttranden uttalas, att häradsskrivarna borde placeras i högre lönegrad än beredningen föreslagit. Den föreslagna lönegradsplaceringen synes emellertid vara väl avvägd med hänsyn till arten av de arbetsuppgifter som skola ankomma på ifrågavarande befattningshavare. Jag förordar därför, att häradsskrivare i enlighet med beredningens förslag placeras i 24 lönegraden.

Ehuru enligt den fögderiindelning, som i det följande förordas, fögderierna beträffande storleken visa större skiljaktigheter än enligt beredningens förslag, finner jag likväl icke skäl att föreslå någon gradering av häradsskrivartjänsterna i lönegradshänseende. Den olikhet i arbetsbörda, som uppkommer till följd av fögderiernas skilda storlek, bör utjämnas genom förstärkning av arbetskrafterna i de större fögderierna.

Det skulle kunna ifrågasättas, huruvida icke de nya häradsskrivartjänsterna tills vidare, till dess viss erfarenhet vunnits angående arbetsbördan å häradsskrivarkontoren och ändamålsenligheten av den förordade nya fögderiindelningen, borde vara extra ordinarie. Vid sådant förhållande skulle emellertid de nuvarande ordinarie häradsskrivarna alltjämt förbli innehavare av de ordinarie tjänsterna å äldre stat och denna alltså komma att i samma utsträckning som nu fortbestå; detta förhållande kan icke anses tillfredsställande vare sig ur befattningshavarnas eller ur mera allmän synpunkt. I det följande förordar jag, att antalet fögderier och häradsskrivartjänster skall utökas från 119 till 156. Skulle, sedan det nya uppbördssystemet någon tid verkat, det till äventyrs befinnas ändamålsenligt att reducera antalet fögderier, synes härav föranledd indragning av tjänster kunna underlättas

därigenom, att innehavarna av de nytillkomna tjänsterna icke omedelbart bliva ordinarie utan att de under viss kortare tid endast förordnas att uppehålla tjänsten. Under denna tid kan jämväl vederbörandes lämplighet för tjänsten prövas.

Med hänsyn till det nyss anförda finner jag mig böra förorda, att de nya härads-skrivarbefattningarna redan vid tidpunkten för den föreslagna organisationens ikraftträdande göras till ordinarie i lönegraden A 24. De härads-skrivare, som vid nämnda tidpunkt äro ordinarie eller av Kungl. Maj:t förordnade att tills vidare uppehålla sin tjänst och vilka anses lämpade att erhålla befattning å den nya staten, böra kunna utnämnas till innehavare av sådan befattning från och med berörda tidpunkt. I övrigt bör i regel härads-skrivartjänst under viss tid uppehållas endast på förordnande.

Härads-skrivartjänst bör liksom för närvarande tillsättas av Kungl. Maj:t. Pensionsåldern för härads-skrivare bör vara 65 år.

Den nya uppboordsorganisationen bör, såsom beredningen föreslagit, träda i kraft den 1 juli 1946. Vid denna tidpunkt kunna ca tjugu ordinarie härads-skrivare, utnämnda före år 1943, och omkring sjuttio, utnämnda år 1943 eller därefter, beräknas ännu icke hava uppnått stadgad pensionsålder, för den förra gruppen härads-skrivare 67 år och för den senare gruppen 65 år.

Av de till den förra gruppen hörande härads-skrivarna fylla två 67 år under juli och augusti månader år 1946 och två 67 år under år 1947. Det torde vara uppenbart, att nämnda fyra härads-skrivare, vilka kort tid efter genomförandet av den nya organisationen uppnå stadgad pensionsålder, icke lämpligen böra medverka i denna organisation med dess i betydande omfattning helt nya arbetsuppgifter. Dessa härads-skrivare synas dock icke såsom uppboordsberedningen närmast ifrågasatt böra överföras å indragnings- eller övergångsstat. I stället torde dessa, därest de så önska, böra — i likhet med vad som skedde beträffande vissa landsfiskaler vid genomförandet av den nya landsfiskalsorganisationen år 1941 — komma i åtnjutande av pension, som om de vid den nya organisationens ikraftträdande varit innehavare av tjänst i lönegrad A 24.

Av övriga ordinarie härads-skrivare uppnå ett tjugotal en ålder av 60 år före den 1 juli 1946. Det torde kunna antagas, att även åtskilliga av dessa härads-skrivare med hänsyn till sin ålder icke lämpligen böra tjänstgöra inom den nya organisationen. Därest Kungl. Maj:t finner sådan härads-skrivare icke böra komma i fråga som innehavare av nyreglerad härads-skrivartjänst, bör vederbörande i likhet med vad som föreslagits beträffande förut nämnda äldre härads-skrivare komma i åtnjutande av pension å tjänst i lönegrad A 24. För att därvid sådan härads-skrivare icke skall nödgas vidkännas i 21 § 1 mom. allmänna tjänstepensionsreglementet föreskriven reduktion av pensions grundbelopp för tid intill pensionsålderns inträde, bör han vid avgången anses hava uppnått 65 års ålder; samma regel gällde för landsfiskal vid den nyss berörda omorganisationen av landsfiskalstjänsterna.

Vill icke härads-skrivare, varom här är fråga, avgå med pension, beräknad efter lönegraden A 24, bör vederbörande överföras på indragningsstat. Härvid bör befattningshavaren komma i åtnjutande av lön, tjänstgöringspenningar, ålderstillägg och tillfällig löneförbättring ävensom halvt dyrtids- och kristillägg; till de sålunda utgående löneförmånerna bör komma sportelersättning, varom i det följande förmåles. Efter uppnådda 67, respektive 65 års ålder bör vederbörande avgå med pension enligt bestämmelserna i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstinnehavares rätt till pension.

De före år 1943 utnämnda härads-skrivare, vilka icke såsom nyss sagts böra förlidspensioneras eller överföras å indragningsstat, hava av vederbö-

rande länsstyrelser ansetts lämpliga såsom häradskskrivare enligt den nya organisationen. Därest sådan häradskskrivare medgives övergå å nyreglerad häradskskrivartjänst bör förutsättas, att han i och med övergången blir underkastad de pensionsbestämmelser, vilka gälla för den nya tjänsten. Därest någon av berörda häradskskrivare icke önskar övergå å nyreglerad tjänst, bör vederbörande överföras å övergångsstat med tjänstgöringskyldighet. Härvid bör han bibehålla nuvarande löneförmåner, fränsett förvaltningsbidrag samt därå belöpande dyrtids- och kristillägg; utöver nämnda löneförmåner bör han äga åtnjuta sportelersättning. Vid uppnådd pensionsålder bör vederbörande erhålla pension enligt bestämmelserna i förenämnda lag.

Vad angår de år 1943 eller senare utnämnda häradskskrivarna ifrågasätta vederbörande länsstyrelser, att ett mindre antal av dessa överföras å övergångs- eller indragningsstat. Övriga häradskskrivare, tillhörande denna grupp, förklaras vara lämpade att innehava nyreglerad häradskskrivartjänst. Å Kungl. Maj:t bör ankomma att bestämma, huruvida det berörda mindre antalet häradskskrivare skall överföras å indragningsstat eller övergångsstat. Därest övergångsstat anses böra tillämpas, torde annan tjänstgöring än vid länsstyrelse näppeligen böra komma i fråga. Skyldighet för häradskskrivare att tjänstgöra vid länsstyrelse föreligger redan nu. Jag finner därför icke anledning upptaga beredningens förslag om inrättande av ett antal nyreglerade tjänster å övergångsstat för att möjliggöra, att häradskskrivare skulle kunna åläggas att tjänstgöra vid annat statligt verk än länsstyrelse.

Med hänsyn till de stora krav, som böra ställas å häradskskrivare enligt den nya organisationen, kan det befinnas lämpligt att överföra jämväl annan ordinarie häradskskrivare än förut sagts å indragningsstat eller övergångsstat. Det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om dylikt överförande.

Vidkommande slutligen de tjänstemän, vilka av Kungl. Maj:t förordnats att tillsvidare uppehålla häradskskrivartjänst, kunna enligt de upplysningar, som inhämtats från vederbörande länsstyrelser, samtliga med undantag av två ifrågakomna till häradskskrivartjänst efter den nya organisationens genomförande. Nämnda båda befattningshavare, vilka innehava annan ordinarie statstjänst, böra överföras å indragningsstat vid vederbörande verk. Frågan om deras avlöningsförmåner å indragningsstat torde jag framdeles få anmäla för Kungl. Maj:t. Övriga tillförordnade häradskskrivare äro antingen ordinarie eller extra ordinarie tjänstemän vid länsstyrelse i 24 lönegraden eller lägre lönegrad. Därest någon av dessa icke skall erhålla nyreglerad häradskskrivartjänst, bör han återgå till sin gamla tjänst vid länsstyrelsen.

Vad uppbördsberedningen anfört angående s. k. övergångslön åt de ordinarie häradskskrivare, vilka övergå å den nya lönestaten, och om tillgodoräkning av tjänstetid för placering i löneklass av såväl ordinarie som tillförordnade häradskskrivare föranleder icke erinran från min sida. Jag finner därjämte skäligt, att ordinarie eller av Kungl. Maj:t tills vidare förordnad häradskskrivare, vilken övergår å nyreglerad tjänst, övergångsvis kommer i åtnjutande av barntillägg enligt samma grunder som tillämpats vid 1939 års löneroglering för befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen.

I likhet med uppbördsberedningen finner jag uppenbart, att krav på genomgången utbildningskurs icke kan uppställas beträffande de nuvarande ordinarie och tillförordnade häradskskrivarna. Därjämte torde, såsom beredningen föreslagit, vid övergången till den nya organisationen dispens från fordran på genomgången kurs böra medgivas för vissa befattningshavare. Däremot torde icke generell dispens i berörda avseende böra komma i fråga för å landskontoren tjänstgörande befattningshavare, vilka innehava nu föreskriven kompetens för erhållande av häradskskrivartjänst.

Såsom beredningen föreslagit böra, innan det nya uppbördsförfarandet börjar tillämpas, kortare instruktionskurser anordnas för de nya härads-skrivarna och de befattningshavare, vilka efter organisationens ikraftträdande kunna antagas komma att vikariera för häradsskrivare.

I likhet med uppbördsberedningen förordar jag, att de ordinarie härads-skrivare, som vid omorganisationens ikraftträdande övergå å nyreglerad tjänst eller överföras å övergångsstat eller indragningsstat, skola komma i åtnjutande av övergångsersättning för mistade sportler. Sådan ersättning torde däremot icke böra tillkomma de tillförordnade häradsskrivarna, ej heller de häradsskrivare, som i samband med omorganisationen komma i åtnjutande av pension å nyreglerad tjänst.

Det av beredningen föreslagna sättet för beräkning av sportelersättningen å de häradsskrivare, vilka övergå å nyreglerad tjänst, synes icke vara helt tillfredsställande. Därest nämnda ersättning beräknas lika för samtliga häradsskrivare inom en större grupp av fögderier, kommer icke hänsyn att tagas till det nit och den organisationsförmåga, som den enskilde härads-skrivaren ådagalagt. Sportelersättningen torde i stället böra beräknas på grundval av den nettoinkomst av sportler, som envar häradsskrivare verkligen haft.

Jag finner mig sålunda böra förorda, att övergångsersättningen för mistade sportler bestämmes till fyra femtedelar av skillnaden mellan medeltalet av vederbörande befattningshavares behållna årliga inkomst av tjänsten under åren 1936—1945 eller den kortare tid, varunder vederbörande före år 1946 uppehållit tjänsten, å ena, och löneförmånerna å den nya tjänsten under det första övergångsåret (budgetåret 1946/47), å andra sidan. För beräkning av sportelersättningen böra erforderliga uppgifter lämnas av häradsskrivarna och länsstyrelserna. Såsom villkor för erhållande av dylik ersättning bör stadgas, att häradsskrivare medgiver, att länsstyrelse må taga del av vederbörandes självdeklaration för kontroll av att riktig uppgift lämnats. Med ifrågavarande årliga inkomst av tjänsten före år 1946 avses lön, efter avdrag för pensionsavgifter, tjänstgöringspenningar, tillfällig löneförbättring, ålders-tillägg och, i förekommande fall, ortstillägg jämte dyrtidstillägg och kristill-lägg samt netto av förvaltningsbidrag och sportelinkomster i tjänsten. Löne-förmånerna å den nya tjänsten omfatta lön i vederbörlig löneklass med därå belöpande rörligt tillägg och kristillägg jämte, i förekommande fall, kallorts-tillägg; löneförmånerna skola minskas med föreskrivna pensionsavdrag. Det sålunda framkomna ersättningsbeloppet torde böra avrundas till närmast lägre hela hundratal kronor och maximeras till 5 000 kronor. Ersättningsbe- loppet bör på sätt beredningen föreslagit utgå med oavkortat belopp under budgetåret 1946/47, varefter avskrivning bör ske med en tiondel för varje budgetår. Ersättningen må endast utgå så länge vederbörande kvarstår som häradsskrivare. Förutom genom nämnda successiva avskrivning bör över- gångsersättningen minskas i den mån häradsskrivarens avlöning till följd av uppflyttning i högre löneklass ökas utöver tidigare angiven avlöning under det första övergångsåret.

Även de ordinarie häradsskrivare, som överföras å övergångsstat, torde böra komma i åtnjutande av övergångsersättning efter nyss angivna regler; dock bör vid fastställandet av ersättningen för dessa häradsskrivare årsin- komsten före år 1946 icke jämföras med lönen efter omorganisationens ikraftträdande utan med den lön, som skulle hava utgått, därest häradsskri- varen erhållit häradsskrivartjänst i lönegrad A 24 med lön efter den dyr- ortsgrupp, dit den ort hör, där vederbörande ålagts tjänstgöringsskyldighet, och i den löneklass, som enligt gällande bestämmelser bort ifrågakomma.

Beredningen har föreslagit, att till häradsskrivare, som skall överföras å indragningsstat, skall — med hänsyn till den relativt låga indragningslönen — utgå sportelersättning med ett fast belopp, förslagsvis 2 500 kronor för år. Någon anledning att beräkna sportelersättningen åt nyssnämnda häradsskrivare på annat sätt än åt de häradsskrivare, som skola överföras på övergångsstat, synes emellertid icke föreligga. Jag förordar därför att sportelersättningen skall beräknas på samma sätt för häradsskrivare på indragningsstat som för häradsskrivare å övergångsstat. För häradsskrivare å indragningsstat torde vid beräkning av sportelersättningen den antagna lönen enligt lönegrad A 24 böra, med utgångspunkt från medeldyrort för ifrågavarande befattningshavare, beräknas efter ortsgupp D.

Sportelersättning må utgå till häradsskrivare, som överförts å övergångsstat, endast så länge vederbörande kvarstår i tjänst, samt till häradsskrivare, som överförts å indragningsstat, längst intill uppnådd pensionsålder.

Kungl. Maj:t torde böra fastställa häradsskrivare tillkommande sportelersättning ävensom utfärda erforderliga bestämmelser angående utbetalningen av nämnda ersättning. De föreskrifter, som vid övergången till den nya organisationen erfordras rörande utförandet av vissa arbetsuppgifter och ersättning därför, böra likaledes utfärdas av Kungl. Maj:t.

Beträffande häradsskrivares biträden föreslår *uppbördsberedningen*, att erforderlig stadigvarande personal i allmänhet skall placeras i lönegrad, tills vidare intill dess under någon tid verkningarna av den nya organisationen hunnit prövas dock allenast i icke-ordinarie tjänsteställning. Beredningen beräknar, att i fögderi om ca 30 000 invånare erfordras i medeltal fem fast anställda biträden. Av dessa bör ett biträde såsom extra ordinarie kanslibitråde placeras i lönegrad Eo 7. Övriga biträden föreslås skola utgöras av kontors- eller skrivbiträden; av dessa bör ett avlönas allenast med arvode, motsvarande lön i lägsta löneklassen av lönegrad Ex 2, under det att de övriga böra erhålla lön enligt lönegraderna Ex 2—Eo 4 efter samma regler som gälla för motsvarande biträden vid länsstyrelserna och å landsfiskalskontoren.

Uppbördsberedningen har icke funnit skäl föreligga att föreslå inrättande av assistenttjänster å häradsskrivarkontoren.

Övertidersättning föreslås skola utgå enligt gällande avlöningsbestämmelser; Kungl. Maj:t torde därjämte böra utfärda vissa allmänna direktiv för att erhålla en enhetlig tillämpning av nämnda bestämmelser. Ersättning efter ackord eller beting föreslås skola tillämpas i fråga om härför lämpade arbetsuppgifter.

De för närvarande hos häradsskrivarna anställda biträdena föreslås skola i den utsträckning så lämpligen kan ske beredas anställning i den nya organisationen. Samtliga tjänster böra dock i vanlig ordning ledigförklaras. För placering av skriv- och kontorsbiträdena i lönegrad ävensom för beräkning av tjänstår i pensionshänseende för såväl nämnda biträden som kanslibiträdena föreslås tillgodoräkning helt eller delvis av föregående tjänstgöring å häradsskrivarkontor skola medgivas. Därest inom vederbörlig lönegrad högre löneklass än begynnelselöneklassen anses böra ifrågakomma, torde löneklassplaceringen, efter anmälan av länsstyrelsen, få bestämmas av Kungl. Maj:t

med hänsyn till vederbörandes anställningstid och övriga på frågan inverkan omständigheter.

Departementschefen anför för egen del följande.

Uppbördsberedningens förslag rörande grunderna för placering i lönegrad av biträdespersonalen å häradsskrivarkontoren föranleder icke erinran från min sida. Nämnda personal bör sålunda å ett vart häradsskrivarkontor utgöras av ett kanslibitråde samt ett antal kontors- och skrivbiträden. Biträdena torde, till dess den nya organisationen under någon tid prövats, böra vara icke-ordinarie. Kanslibiträdet bör placeras i lönegrad Eo 7. I fråga om den senare kategorien av biträden bör, i överensstämmelse med av Kungl. Maj:t den 29 juni 1945 utfärdade lönebestämmelser för biträdespersonalen å landsfiskalskontoren, gälla, att befattningshavaren vid anställningen antages till extra skrivbiträde med placering högst i lönegrad Ex 2. Efter ett års tjänstgöring såsom extra skrivbiträde må befattningshavaren antagas till extra ordinarie skrivbiträde med placering högst i lönegrad Eo 2. Befattningshavare, som under två år tillhört lönegrad Eo 2, må antagas till extra ordinarie kontorsbiträde med placering högst i lönegrad Eo 4. För ett av biträdena bör emellertid — liksom för viss personal å landsfiskalskontoren — gälla, att biträdet till en början skall åtnjuta arvode högst motsvarande avlöning enligt begynnelselöneklassen i lönegraden Ex 2. Efter sex månaders tjänstgöring må befattningshavaren antagas till extra skrivbiträde i högst lönegrad Ex 2 och efter ytterligare två års tjänstgöring till extra kontorsbiträde i högst lönegrad Ex 4.

Antalet kontors- och skrivbiträden å varje häradsskrivarkontor torde böra beräknas till i allmänhet lägst tre och högst fem. Fördelningen av biträdena på de olika kontoren bör med hänsynstagande till arbetsbördan och de lokala förhållandena i övrigt verkställas av Kungl. Maj:t. Antalet kontors- och skrivbiträden torde för samtliga fögderier böra beräknas till ca 620.

Jag biträder vad beredningen föreslagit angående övertidsersättning och ersättning efter ackord eller beting åt biträdespersonalen. Likaledes ansluter jag mig till vad beredningen uttalat i fråga om anställande av de för närvarande å häradsskrivarkontoren anställda biträdena i den nya organisationen samt om tillgodoräknande i lönegrads- och pensionshänseende av föregående tjänstgöring å häradsskrivarkontor. Det nyss sagda bör gälla även i kommunal tjänst anställd, med debiterings- och uppbördsarbete sysselsatt personal, som i samband med omorganisationen vinner anställning å häradsskrivarkontor.

Det synes skäligt, att biträden, som under en längre tid före omorganisationen tjänstgjort å häradsskrivarkontor men som på grund av ålder eller annan liknande orsak icke kunna vinna anställning i den nya organisationen, beredes pension av statsmedel. Frågan om beviljande av pension bör avgöras efter prövning av omständigheterna i varje särskilt fall.

Åtskilliga länsstyrelser ävensom styrelsen för Sveriges häradsskrivarför- ening hava ansett det erforderligt, att å häradsskrivarkontoren anställas assistenter med uppgift att lämna häradsskrivaren kvalificerat biträde i tjänsten, att vid arbetsanhopning på eget ansvar fullgöra vissa arbetsuppgifter samt att vid häradsskrivares ledighet uppehålla hans tjänst. Såsom tidigare fram- hållits torde den tid, som av beredningen beräknats åtgå för fullgörande av på häradsskrivaren personligen ankommande arbetsuppgifter, vara knappt tilltagen, varför något längre tid bör beräknas härför. Med hänsyn härtill torde i de större fögderierna, d. v. s. i regel i fögderi med högre invånaran- tal än ca 32 000 eller i fögderi, där särskilda lokala förhållanden så påkalla, till häradsskrivarens förfogande under hela året böra ställas ett kvalificerat

biträde utöver den förut omnämnda personalen. Under de första åren efter den nya organisationens ikraftträdande, innan närmare erfarenhet vunnits rörande behovet av ett dylikt biträde och innan tillräckligt antal personer, som genomgått den tidigare omförmälda utbildningskursen, finnes att tillgå, torde berörda biträde böra utgöras av en icke-ordinarie landskontorist. Efter tid som nyss sagts bör frågan om anställande av assistenter i högre lönegrad än den, efter vilken icke-ordinarie landskontorists slutlön utgår, eller Eo 15 upptagas till prövning. De berörda landskontoristerna böra vara anställda vid länsstyrelsen. Till frågan om utökning av antalet icke-ordinarie landskontorister torde jag få återkomma i ett senare sammanhang.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma i vilka fögderier kvalificerat biträde som nyss sagts stadigvarande skall finnas anställt.

I fråga om kostnader för tjänstelokal samt övriga förvaltningskostnader lämnas å s. 42—45 en redogörelse för uppbördsberedningens förslag och avgivna yttranden däröver, till vilken utskottet tillåter sig hänvisa. *Departementschefen* har för egen del anfört följande.

I samband med löneregleringen bör statsverket övertaga samtliga utgifter för häradskrivarkontoren.

Statsverket torde böra anskaffa tjänstelokaler åt häradskrivarna. För varje häradskrivarkontor torde i medeltal behövas fyra tjänsterum jämte erforderliga biutrymmen. Lokaler synas i regel få anskaffas genom förhyrning. Där detta på grund av rådande läge på hyresmarknaden icke kan ske, måste lokaler tills vidare ordnas genom provisoriska åtgärder. Frågan om anvisande av härför erforderliga anslagsmedel torde komma att upptagas av chefen för kommunikationsdepartementet. Det torde, såsom i åtskilliga yttranden framhållits, vara ändamålsenligt, att statsverket jämväl svarar för tjänstelokalernas möblering.

Vad beredningen anfört rörande häradskrivarnas behov av skriv- och räknemaskiner, upphandling av sådana maskiner samt inlösen av häradskrivarnas nuvarande kontorsmaskiner, stämplor, papper, kuvert och övriga kontorsutensilier giver icke anledning till erinran från min sida. Additionsmaskinerna synas dock kunna vara av något enklare beskaffenhet än beredningen ansett vara erforderligt. I stället böra samtliga maskiner vara elektriska. Den tidsvinst, som ernås genom användning av dylika maskiner i stället för handdrivna, torde uppväga det högre pris, som de förra betinga i förhållande till de senare. Vid fastställandet av inlösningsvärdet torde böra beräknas en amorteringstid av 10 år för skrivmaskiner samt 20 år för additions- och multiplikationsmaskiner. Statsverket bör jämväl, därest häradskrivare det påfordrar, inlösa dennes kontorsmöbler i den omfattning så befinner ändamålsenligt för statsverket. I den mån så kan ske böra maskiner och kontorsmöbler överföras från andra statliga förvaltningsområden till häradskrivarorganisationen. Närmare anvisningar rörande anskaffning och inlösen av möbler, kontorsmaskiner och annan utrustning för häradskrivarkontoren torde böra utfärdas av Kungl. Maj:t.

Ersättning för tjänsteresor och tjänstgöringstraktamenten böra på sätt beredningen föreslagit av statsmedel utgå till häradskrivare och övriga befattningshavare inom häradskrivarorganisationen.

Är häradskrivare bosatt å ort utom fögderiet, utgår enligt 16 § tredje stycket allmänna resereglementet icke ersättning för resa mellan befattningshavarens bostad och fögderiets gräns. I anslutning till vad som gäller inom landsfiskalsorganisationen (jfr proposition 1941: 225) bör Kungl. Maj:t hava möjlighet medgiva, att reseersättning må i sådana fall utgå till häradskri-

varen och hans personal; härför erfordras emellertid bemyndigande av riksdagen.

Häradsskrivare, som i samband med den nya organisationens genomförande utan egen ansökan förflyttas till nytt fögderi eller nödgas byta bostadsort, torde enligt gällande bestämmelser angående ersättning för flyttningskostnad åt vissa statens befattningshavare böra erhålla ersättning av statsmedel för flyttningskostnader och andra av förflyttningen föranledda utgifter.

Länsstyrelsen bör minst en gång årligen låta verkställa granskning av häradsskrivares förvaltning samt besiktning av dennes tjänstelokaler, möbler och maskiner.

Antalet fögderier enligt den av uppborädsberedningen föreslagna nya fögderiindelningen utgör 155 med i genomsnitt 30 000 invånare. *Departementschefen* anför i fråga om fögderiindelningen följande.

Uppborädsberedningens förslag till fögderiindelning och stationeringsorter för häradsskrivarna har underkastats en närmare granskning och överarbetning inom socialdepartementet. Härvid har hänsyn tagits till vissa i remissyttrandena framställda erinringar. Enligt departementsförslaget hava i åtskilliga fall fögderierna gjorts större eller mindre än enligt beredningens förslag samt häradsskrivares tjänstgöring förlagts till annan ort än den av beredningen föreslagna. Dessa förändringar hava påkallats av de lokala förhållandena. Av samma skäl har i Hallands län antalet fögderier ökats från fyra till fem; i följd härav har antalet fögderier i riket ökats från 155 till 156. Den föreslagna fögderiindelningen bör träda i kraft den 1 juli 1946. Sedan den nya organisationen under någon tid prövats, kan det visa sig erforderligt att företaga ändring i fögderiindelningen, liksom beträffande stationeringsorterna.

Rikets indelning i fögderier enligt departementsförslaget framgår av en sammanställning, vilken såsom bilaga torde få fogas vid detta protokoll.

I fögderi, där så visar sig erforderligt, bör häradsskrivare viss dag eller vissa dagar i månaden vara tillgänglig för allmänheten å annan ort än stationeringsorten. Bestämmelser i förevarande avseende torde böra meddelas av Kungl. Maj:t.

Landsfiskaler och exekutionsbiträden.

Under denna rubrik anför *departementschefen* för egen del följande.

Det föreslagna uppborädsförfarandet torde icke för närvarande böra föranleda någon ändring i antalet befattningar å landsfiskalskontoren. Sedan den nya uppborädsordningen under någon tid verkat, bör emellertid övervägas i vad mån indragning av biträdespersonal kan äga rum. Vad nyss sagts i fråga om indragning av biträden å landsfiskalskontoren bör äga motsvarande tillämpning beträffande exekutionsbiträdena i de större polisdistrikten på landsbygden.

Exekutionsbiträdena torde böra stå till förfogande — utom för landsfiskalerna — jämväl för häradsskrivarna för att biträda dessa vid utredningar i skattefrågor samt vid kontroll av att arbetsgivarna behörigen verkställa löneavdrag; exekutionsbiträde bör därjämte i den mån så medhinnas biträda häradsskrivare genom att i den kommun, där han tjänstgör, lämna de skattskyldiga och arbetsgivarna råd och upplysningar i frågor, som angå det nya uppborädsförfarandet. Vid fullgörande av sina arbetsuppgifter bör exekutionsbiträde, som jämte indrivning har att fullgöra annan egentlig polisverksam-

het, i första hand utföra brådskande göromål, som sammanhånga med den senare verksamheten. Tills vidare torde det därför icke kunna undvikas, att häradsskrivares remisser till exekutionsbiträdena passera vederbörande landsfiskal. Sedan det föreslagna uppbördsförfarandet under någon tid varit i kraft, torde i den utsträckning så kan ske ett eller flera exekutionsbiträden avdelas för att helt biträda häradsskrivarna.

Särskilt under de första åren av det nya uppbördssystemets tillämpning torde uppgiften att lämna skattskyldiga och arbetsgivare råd och upplysningar i skattefrågor bliva av den omfattning, att häradsskrivare och exekutionsbiträden endast med svårighet torde medhinna att ensamma fullgöra densamma. Det torde därför vara av värde, att till deras förfogande ställas särskilda medhjälpare. Folkbokföringskommittén har föreslagit, att s. k. roteombud i kommunerna — ett för varje 500- à 1 000-tal invånare — skola fullgöra vissa uppgifter vid den nya folkbokföring, varom innevarande års riksdag fattat beslut. Riksdagen har därvid uttalat, att förslaget rörande roteombud syntes förtjäna stort beaktande. Därest dylika roteombud komma att inrättas, böra de — i varje fall under de första åren efter det föreslagna uppbördsförfarandets tillämpning — i olika delar av kommunen jämväl biträda häradsskrivarna vid fullgörande av uppgiften att lämna råd och upplysningar rörande förut berörda frågor. Skulle en anordning med roteombud icke komma till stånd, torde i stället liknande ombud böra förordnas av kommunerna att på deras bekostnad tillhandagå häradsskrivarna vid deras rådgivande verksamhet såsom lokala skattemyndigheter.

Därest exekutionsbiträde efter det nya uppbördsförfarandets genomförande erhåller minskad inkomst av indrivningsavgifter (restavgifter), torde det böra ankomma på vederbörande kommun att bereda befattningshavaren kompenstation för den sålunda minskade inkomsten.

Magistratsstäder.

Uppbördsberedningen förordar, att magistraterna snarast befrias från sin nuvarande befattning med uppbördsväsendet. Beredningen föreslår vidare, att mindre magistratsstad, oberoende av sin ställning i övrigt som magistratsstad, i avseende på mantalsskrivning samt debitering och uppbörd av utskylter m. m. inordnas under den för landsbygden gällande ordningen. Däremot böra de större magistratsstäderna bibehållas vid sina funktioner på mantalsskrivningens och uppbördsväsendets områden. Till de mindre magistratsstäderna hänför beredningen sådana magistratsstäder, som icke inom de närmaste åren beräknas få mer än 15 000 invånare. Med denna utgångspunkt föreslår beredningen, att 37 angivna städer överföras till fögderi.

Departementschefen anför i anslutning härtill för egen del följande.

Såsom framgår av propositionen med förslag till uppbördsförordning, m. m. föreslås, att magistraterna befrias från sin nuvarande befattning med uppbördsväsendet och taxeringsväsendet. I samband härmed torde även magistraternas befattning med indrivningen och redovisningen av böter böra upphöra.

Såsom beredningen föreslagit böra i mindre magistratsstäder mantalsskrivning och uppbörd m. m. ombesörjas i samma ordning, som gäller för landsbygden, under det att i övriga magistratsstäder dessa arbetsuppgifter även i fortsättningen böra handhas av vederbörande stad. Beredningens förslag

till gränsdragning uti ifrågavarande avseende mellan större och mindre magistratsstäder giver mig icke anledning till erinran. De av beredningen angivna städerna böra därför, dock med undantag för Västervik, efter förordnande av Kungl. Maj:t överföras till fögderi. Då, om nämnda stad skall tillhöra fögderi, svårighet föreligger att i Kalmar län åstadkomma en tillfredsställande fögderiindelning och då staden har en folkmängd överstigande 13 000 invånare, synes den lämpligen böra hava egen uppbördsförvaltning.

Då den nya fögderiindelningen — såsom tidigare förordats — skall träda i kraft den 1 juli 1946, böra tydligen de mindre magistratsstäderna överföras till fögderi från och med samma tidpunkt. Även i de större magistratsstäderna bör den nya organisationen genomföras vid nämnda tidpunkt.

Kungl. Maj:t bör, därest så befinnes ändamålsenligt, äga överföra jämväl annan mindre magistratsstad än förut sagts till fögderi. Om stad, som tillhör fögderi, tillväxer så att invånarantalet överstiger 15 000, bör Kungl. Maj:t äga förordna, att staden skall hava egen uppbördsförvaltning.

I fråga om mantalsskrivning och uppbörd i större magistratsstäder anför departementschefen följande.

Jag biträder uppbördsberedningens förslag, att särskilda uppbördsverk skola inrättas i de större magistratsstäderna för ombesörjande av dels de arbetsuppgifter, vilka på landet och i fögderistad skola utföras av häradsskrivare, dels uppbörd och redovisning av både krono- och kommunalutskylder, dels ock de arbetsuppgifter i övrigt, som ankomma å de nuvarande krono-uppbördskontoren.

Mot beredningens förslag rörande vilka uppgifter som skola handläggas vid uppbördsverket har jag intet annat att erinra än att upprättandet av avkortnings- och avskrivningslängder samt balanslängder över restförd skatt bör, såsom i propositionen med förslag till uppbördsförordning, m. m. föreslagits, ankomma på utmätningsmannen. Denne bör därjämte hava att upprätta avkortnings- och avskrivningslängder samt balanslängder över oguldna böter. Av nämnda proposition framgår även, att anteckning om influen skatt å uppbördskort och upprättande av restlängd avses skola verkställas av postverket jämväl i magistratsstad, därest Kungl. Maj:t efter hörande av staden och generalpoststyrelsen så bestämmer.

De magistratsstäder, som även efter genomförande av det nya uppbördsförfarandet skola hava egen uppbördsförvaltning, torde liksom för närvarande böra svara för kostnaderna för mantalsskrivning och uppbörd. Till dylika kostnader böra hänföras även vissa kostnader, som kunna uppkomma i samband med övergången till det nya uppbördssystemet. Sådana kostnader kunna utgöras av dels ersättning åt kronokassör för bortfallande sportelinkomst, dels inkomstminskning för stad till följd av nedgång i beloppet av de sportler, vilka ingå till stadens kassa, dels ock förtidspension åt befattningshavare, som varit sysselsatt med uppbördsgröromål men som av skilda anledningar icke kan utnyttjas vid det nya uppbördsverket eller anorstädes i stadens tjänst. De merkostnader, som kunna uppstå till följd av den föreslagna omläggningen av uppbördsförfarandet och den i princip beslutade omorganisationen av folkbokföringen, synas emellertid i regel komma att uppvägas av de ökade inkomster för städerna, vilka bliva en följd av det i förenämnda proposition framlagda förslaget, att kommunerna skola av statsverket erhålla till utdebitering beslutat belopp utan avdrag för beräknade restantier.

Då i det följande förordas, att statsverket skall, utan kostnad för staden, ombesörja mantalsskrivning och uppbörd i magistratsstad, som föreslås skola

överförs till fögderi, kan det ifrågasättas, huruvida icke uppbördsverket i annan magistratsstad borde förstättligas eller statsverket borde övertaga kostnaderna för ifrågavarande uppgifter. Frågan om magistratsstädernas skyldighet att svara för kostnaderna för mantalsskrivning och uppbörd äger emellertid sådant samband med den större frågan om städernas särskilda rättigheter och skyldigheter i förhållande till staten, att dessa frågor böra samtidigt komma under bedömande. Då härför erfordras särskild utredning, torde de berörda frågorna få upptagas i annat sammanhang.

Såsom jag redan erinrat, har i propositionen med förslag till uppbördsförordning, m. m. föreslagits, att chefen för uppbördsverket benämnas kronokamrerare.

För kronokamrerare torde böra uppställas samma kompetensvillkor som föreslagits skola gälla för häradsskrivare. De kronokassörer, som kunna komma i fråga som kronokamrerare eller häradsskrivare i den nya organisationen men icke fylla de sålunda föreslagna kompetensvillkoren, böra erhålla dispens däriifrån. Tjänstgöring vid uppbördsverk bör — såsom tidigare förordats — ur meritsynpunkt likställas med tjänstgöring å häradsskrivarkontor. Intet hinder bör möta för att kronokamrerare, som äger föreskriven kompetens och i övrigt är lämpad härför, befordras till högre tjänst vid länsstyrelse.

Då ifrågavarande städer skola svara för kostnaderna för uppbördsväsendet, torde det lämpligen böra ankomma på dessa att genom vederbörande organ tillsätta kronokamrerare. Enär denne får anses till väsentlig del fullgöra statliga uppgifter, bör emellertid beslutet om tillsättandet underställas länsstyrelsen, som har att pröva den utseddes lämplighet för tjänsten. Den som utses av kommunen skall förordnas av länsstyrelsen, om ej särskilda skäl däremot äro. Därjämte bör länsstyrelsen äga att utöva tillsyn över hans förvaltning. Sålunda bör länsstyrelsen årligen verkställa inspektion å uppbördsverket för granskning av att kronokamrerare behörigen fullgör sina tjänsteåligganden. Gör kronokamreraren sig skyldig till fel eller försummelse i tjänsten, bör vidare länsstyrelsen — såsom förordats i propositionen med förslag till uppbördsförordning, m. m. — äga vidtagna erforderliga åtgärder mot denne för att vinna rättelse.

I fråga om mantalsskrivning och uppbörd i mindre magistratsstäder anför departementschefen följande.

Jag har intet att erinra mot uppbördsberedningens förslag, att staten skall genom sina organ ombesörja mantalsskrivning och uppbörd i de förut angivna mindre magistratsstäderna utan kostnad för dessa. Härvid bör ersättning av statsmedel uppenbarligen icke utgivas åt sådan stad för kostnad för lön och kompensation för mistade sportler åt befattningshavare, som i samband med övergången till det nya uppbördssystemet blir övertalig, ej heller för inkomstminskning, som staden kan få vidkännas till följd av att vissa sportler icke vidare utgå. Övertalig personal i dessa städer bör, i den mån så kan ske, vinna anställning å häradsskrivarkontoren eller i annan statlig tjänst.

Därest staten skall utan kostnad för vederbörande stad handhava mantalsskrivning och uppbörd i de angivna städerna, torde — i överensstämmelse med statskontorets förslag — sådan stad för all framtid böra avstå från ersättning för förlorade tullfriheter, indragna ränte- och tiondeanslag samt mantalspenningar.

Vad angår frågan om restindrivning anför departementschefen med avseende å de större magistratsstäderna följande.

På sätt i propositionen med förslag till uppbördsförordning, m. m. föreslagits, torde, då magistratens befattning med uppbördsväsendet föreslås skola upphöra, kronokamreraren böra vara ansvarig för indrivningens och redovisningens behöriga verkställande. Denne bör i följd härav verkställa inventering hos stadsfogden av skatte- och bötesmedel. Inventering hos stadsfogde bör därjämte företagas av länsstyrelsen.

I övrigt förordar jag icke någon ändring i den nuvarande organisationen av indrivningsväsendet i de större magistratsstäderna.

I likhet med vad tidigare förordats i fråga om exekutionsbiträdena på landet och i fögderistad böra exekutionsbiträdena i stad med egen uppbördsförvaltning biträda jämväl kronokamreraren med utredning i skattefrågor och övervakning av att arbetsgivarna fullgöra skyldigheten att verkställa löneavdrag samt vid hans verksamhet att lämna råd och upplysningar i frågor, som angå det nya uppbördsförfarandet. Därest kronokamreraren för den sistnämnda uppgiftens fullgörande — särskilt under de första åren efter det föreslagna uppbördssystemets ikraftträdande — skulle behöva ytterligare hjälp, bör staden ställa sådan till hans förfogande. Kronokamreraren bör under den första tiden av det nya systemets tillämpning påkalla biträde av exekutionsbiträde genom stadsfogden; därefter synes ett eller flera exekutionsbiträden kunna avdelas att helt biträda kronokamreraren.

Därest stadsfogde eller exekutionsbiträde efter det nya uppbördsförfarandets genomförande erhåller minskad inkomst av indrivningsavgifter (restavgifter), torde det böra ankomma på vederbörande stad att bereda befattningshavaren kompensation för den sålunda minskade inkomsten.

De kostnader, som för ifrågavarande städer kunna uppstå till följd av att de nödgas utgiva lön och sportelersättning åt övertalig personal eller dylik ersättning åt annan personal eller på grund av att inkomsten av till vederbörande stad indragna sportler minskas, torde — liksom tidigare omfördälda kostnader, föranledda av det nya uppbördsförfarandet — böra bäras av staden.

Vad som anförts i fråga om de större magistratsstäderna är avsett att gälla även beträffande de mindre magistratsstäderna samt de fögderistäder och köpingar, där särskild stadsfogde eller utmätningsman finnes tillsatt. Stadsfogde i mindre magistratsstad föreslås dock skola utses av länsstyrelsen samt därjämte, liksom landsfiskal, beklädas med självständigt redogöransvar. Likaså anses exekutionsbiträde i sådan stad med magistrat, som skall ingå i fögderi böra utses av länsstyrelsen. Vidare skall enligt Kungl. Maj:ts förslag magistratens formella medverkan vid restindrivningen upphöra samt inventering ombesörjas av länsstyrelsen.

Beträffande organisationen i Stockholm anför departementschefen följande.

Därest uppbördsförfarandet omlägges på sätt tidigare föreslagits, torde erfordras vissa ändringar i organisationen av skatteverket vid överståthållarämbetet. På Stockholms stad bör ankomma att vidtaga de åtgärder, som må vara behöfliga för att skapa den för det nya uppbördssystemets genomförande erforderliga organisationen. De kostnader, som härvid uppstå, böra bäras av staden. Jag torde få erinra om att Kungl. Maj:ts nyligen beslutat utse representanter för statsverket, vilka jämte representanter för staden skola biträda överståthållarämbetet vid verkställande av översyn av skatteverkets organisation bland annat med hänsyn till folkbokförings- och uppbördsreformerna.

Länsstyrelser.

Behovet av personalförstärkning å uppbördsavdelningarna har uppbördsberedningen beräknat till 74 landskontorister och 78 kontorsbiträden, vilka föreslås skola tills vidare erhålla icke-ordinarie tjänsteställning.

Departementschefen har härutinnan anfört följande.

Enligt den förenämnda propositionen med förslag till uppbördsförordning, m. m. torde det arbete, som skall utföras vid länsstyrelsernas uppbördsavdelningar, komma att något minska i förhållande till vad uppbördsberedningen beräknat. Sålunda kommer avräkningen av preliminär skatt mot slutlig skatt att avsevärt förenklas. Vidare blir antalet restlängder färre. Då det s. k. utskyldsstrecket avskaffats även vid kommunala val, erfordras icke uppgifter till lokal skattemyndighet beträffande skattskyldiga, vilka häfta för ogulden skatt. Arbetsminskningen synes dock icke bliva av den storlek, att någon reducering av den av beredningen beräknade personalökningen är tillrådlig.

Med hänsyn till den betydande omfattning, vari icke-ordinarie landskontorister måste stå till förfogande för att vikariera för häradsskrivare eller biträda dessa, synes det av beredningen beräknade antalet icke-ordinarie landskontoristbefattningar vara för lågt. Jag har därför ansett nämnda antal böra ökas med 48 landskontorister.

De föreslagna nya tjänsterna torde böra placeras i icke-ordinarie tjänsteställning. Sedan efter någon tid närmare erfarenhet vunnits rörande personalbehovet, bör till prövning upptagas frågan dels till vilket antal biträdestjänsterna böra bliva ordinarie, dels och huruvida någon eller några av dessa tjänster böra placeras i högre lönegrad än nu förordas.

De nya befattningar som landskontorister och biträden, som jag föreslår skola inrättas vid länsstyrelserna, framgå av förestående sammanställning.

Det torde emellertid böra framhållas, att personalbehovet, i synnerhet under övergångstiden, kan komma att bliva större än vad nyss beräknats. Kungl. Maj:t bör därför äga möjlighet besluta om erforderlig förstärkning av den förut angivna personalen.

De nya tjänsterna böra vara tillsatta den 1 juli 1946. Då det torde vara ändamålsenligt att successivt rekrytera de föreslagna landskontoristerna, torde emellertid länsstyrelserna böra äga anställa dessa befattningshavare med början redan från och med april månad nämnda år.

Om behovet av ökat antal föredragandetjänster uttalar departementschefen följande.

Jag biträder uppbördsberedningens förslag, att vid varje landskontor skall inrättas en ny föredragandetjänst för folkbokförings- och uppbördsärenden med placering i 27 lönegraden och att innehavaren av denna tjänst skall benämnas länsassessor. Behovet av en dylik tjänst i de stora och medelstora länen synes kunna bedömas med sådan grad av säkerhet, att denna redan från början bör göras till ordinarie. Då i de mindre länen (med undantag för Gotlands län) — Uppsala, Södermanlands, Kronobergs, Blekinge, Hallands, Västmanlands och Jämtlands län — någon tvekan kan föreligga rörande det framtida behovet av den ifrågavarande tjänsten, bör denna där tills vidare vara extra ordinarie. En ordinarie länsassessorstjänst bör däremot — med hänsyn till de nuvarande och de föreslagna arbetsuppgifternas omfattning — inrättas även å landskontoret i Gotlands län, där för närvarande länsassessorstjänst icke finnes. Länsstyrelsens i Gotlands län fram-

ställning om placering av taxeringsintendenten i högre lönegrad torde få upptagas i annat sammanhang.

I några yttranden hava framförts yrkanden om inrättande av ytterligare juristtjänster å folkbokförings- och uppborndsavdelningarna. Då emellertid i flertalet län det behov av dylik kvalificerad personal, som kan visa sig vara erforderligt, torde vara av endast tillfällig natur, synes detta kunna avhjälpas genom ändrad personaldisposition. I de större länen kan däremot förstärkning av ifrågavarande personal behövas under längre tid av året. I dylikt fall bör Kungl. Maj:t äga medgiva, att länsstyrelsen anställer ytterligare en icke-ordinarie länsbokhållare.

Med hänsyn till det omfattande organisationsarbete av förberedande natur, som kommer att åvila de nya länsassessorerna, torde dessa böra tillsättas redan från och med början av april månad år 1946. På grund härav torde riksdagen böra fastställa tillägg till den för innevarande budgetår gällande personalförteckningen.

Ärenden, som angår preliminär taxering, sättet för uttagande av preliminär skatt, debitering eller jämkning av sådan skatt, verkställande av löneavdrag eller anstånd med inbetalning av skatt, synas lämpligen böra handläggas i samma ordning som ärenden rörande taxering enligt förordningen om allmän omsättningsskatt m. fl. ärenden, d. v. s. de böra, där ej landshövdingen påkallar föredragning, föredragas inför landskamreraren och avgöras av honom.

Beträffande övriga spörsmål anför departementschefen följande.

Anskaffande av erforderliga skriv- och räknemaskiner, möbler, förvarings-skåp och andra lämpliga förvaringsanordningar för uppborndskorten torde böra ske centralt.

Uppborndsberedningen har förutsatt, att uppborndskorten större delen av året skulle förvaras å postkontoren i residensstäderna. Enär länsstyrelsen för olika ändamål behöver äga tillgång till uppborndskorten, torde emellertid dessa böra förvaras å länsstyrelsen med undantag för den tid, varunder de måste vara tillgängliga å posten för anteckning om influtna belopp och upprättande av restlängder. Då enligt den förut berörda propositionen med förslag till uppborndsförordning, m. m. uppbornd skall äga rum endast varannan månad (i stället för varje månad enligt beredningens förslag), synas uppborndskorten utan olägenhet kunna förvaras å länsstyrelsen i regel under större delen av året. I följd härav krävas å länsstyrelserna förvaringsanordningar för uppborndskorten i större omfattning än beredningen beräknat. Enhetliga förvaringsanordningar böra tydligen komma till användning å länsstyrelserna och postkontoren.

Såsom beredningen framhållit torde det bliva förenat med vissa svårigheter att anskaffa erforderliga lokaler för de utvidgade uppborndsavdelningarna. I några län är visserligen nybyggnad eller tillbyggnad till befintlig fastighet planerad eller under arbete för att tillgodose länsstyrelsens behov av större lokalutrymme. Härvid torde hava beaktats lokalbehovet för de nya uppborndsavdelningarna. Intill dess de nya lokalerna i dessa län bliva disponibla måste, liksom i övriga län, lokaler förhyras eller, där detta icke kan ske på grund av rådande läge på hyresmarknaden, lokaler tills vidare ordnas genom provisoriska åtgärder. Frågan om anvisande av härför erforderliga anslagsmedel torde komma att upplagas av chefen för kommunikationsdepartementet.

Kostnadsberäkningar.

Vidkommande kostnaderna för den nya organisationen tillåter sig utskottet hänvisa till framställningen å s. 92—113. Kostnadsökningen för det allmänna beräknas uppgå till 7 250 000 kronor. Departementschefen framhåller, att det torde finnas skäl att antaga, att de till följd av det föreslagna uppborðsförfarandet ökade skatteintäkterna komma att betydligt överstiga nämnda kostnadsökning.

Motionerna.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Gustaf Karlsson m. fl.* (I: 446) och den andra inom andra kammaren av herr *G. Andersson* i Mölndal *m. fl.* (II: 692), vari hemställt, att riksdagen måtte besluta, att Mölndals fögderi skall bestå av Mölndals stad och socknarna Askim, Källered, Råda, Landvetter samt Härryda, att Mölndal skall vara stationeringsort för häradsskrivaren, att Göteborgs fögderi skall bestå av Partille socken och de i förslaget upptagna socknarna utom de fem som överflyttats till Mölndals fögderi, att socknarna Grinneröd, Ljung, Resteröd och Forshälla överförs till Orust och Tjörns fögderi och att Kungälv skall utgöra stationeringsort för Inlands fögderi,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bror Nilsson* (I: 447) och den andra inom andra kammaren av herr *K. A. Ryberg* (II: 695), vari hemställt, att riksdagen måtte föreslå den ändringen i förslaget till fögderiindelning, att häradsskrivarens stationeringsort i Svenljunga fögderi skall vara Svenljunga,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *G. Sandström* (I: 448) och den andra inom andra kammaren av herr *O. Rylander* (II: 693), vari hemställt, att riksdagen måtte besluta en högre lönegradsplacering för häradsskrivarna än den i propositionen angivna, förslagsvis lönegraden A 26,

dels en inom första kammaren av herr *Gustaf Iwar Anderson* väckt motion (I: 450), vari hemställt, att riksdagen måtte besluta, att fögderiindelningen i Västmanlands län underkastas en förnyad omprövning innan den slutgiltigt fastställs av Kungl. Maj:t, att utöver de i proposition nr 382 föreslagna fögderierna ytterligare ett fögderi upprättas i Västmanlands län och att detta fögderi benämnes Arboga fögderi med stationeringsort för häradsskrivaren i Arboga stad,

dels en inom andra kammaren av herr *S. Lindholm* väckt motion (II: 687), vari hemställt, att riksdagen måtte besluta sådan ändring av den föreslagna fögderiindelningen, att Sandvikens stad och Valbo socken skola utgöra ett fögderi, benämnt Sandvikens fögderi, med häradsskrivaren stationerad i Sandviken,

dels en inom andra kammaren av herr *O. Rylander m. fl.* väckt motion (II: 694), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att i de större magistratsstäderna skola inrättas statliga uppbördsverk,

dels en inom andra kammaren av herrar *L. Lindahl* och *G. Petterson* i Degerfors väckt motion (II: 696), vari hemställts, att den för häradsskrivaren i Edsbergs fögderi av Örebro län föreslagna stationeringsorten måtte ändras från Örebro till Degerfors eller Laxå,

dels ock en inom andra kammaren av herr *N. O. Jönsson* i Rosshol *m. fl.* väckt motion (II: 697), vari hemställts, att stationeringsorten för häradsskrivaren i Jämtlands norra fögderi skall bli Strömsund och för häradsskrivaren i Jämtlands södra fögderi Svenstavik.

Beträffande de skäl, vilka anförts till stöd för nämnda förslag, får utskottet hänvisa till motionerna I: 447, 448 och 450 samt II: 687, 692, 693, 694, 696 och 697.

Utskottet.

Det i Kungl. Maj:ts proposition nr 370 föreslagna uppbördsförfarandet kräver en betydande förstärkning av uppbördsorganisationen. Sedan numera bevillningsutskottet i sitt betänkande nr 65 i det väsentliga tillstyrkt de i nämnda proposition framlagda förslagen, grundar statsutskottet sitt bedömande av de föreliggande organisationsfrågorna på den förutsättningen att vad bevillningsutskottet föreslagit vinner riksdagens bifall.

Utskottet ansluter sig till huvudprincipen i Kungl. Maj:ts förslag, enligt vilken den förvaltning, som erfordras för det nya uppbördsförfarandet, skall tillskapas genom utbyggnad av den förefintliga organisationen. Debitering och uppbörd, var för sig, av såväl krono- som kommunalutskylder böra, såsom Kungl. Maj:t föreslagit, verkställas av samma myndighet och uppbörden av skatt även i magistratsstäderna ombesörjas av postverket. På landet och i fögderistäderna liksom i de mindre magistratsstäderna bör det ankomma på häradsskrivare att i egenskap av lokal skattemyndighet ombesörja mantalsskrivning, debitering av skatt samt de övriga åtgärder, vilka erfordras för bestämmande av preliminär skatt, under det att länsstyrelsen bör fungera såsom uppbördsmyndighet. I de större magistratsstäderna bör ett särskilt uppbördsverk fullgöra de uppgifter, som på landet skola tillkomma häradsskrivare samt därjämte vara uppbördsmyndighet.

Nämnda utgångspunkter kräva i första rummet en väsentlig utbyggnad av häradsskrivarorganisationen. Antalet distrikt har sålunda beräknats höjt från 119 till 156. I samband härmed har ansetts ändamålsenligt att häradsskrivarna bliva underkastade civila avlöningsreglementets bestämmelser. Utöver vad som följer av bestämmelserna i nämnda reglemente förutsättas häradsskrivare dock skola vara skyldiga tjänstgöra å landskontor. Utskottet ansluter sig härutinnan till Kungl. Maj:ts förslag. Vad departementschefen anført i övrigt rörande häradsskrivares åligganden och rätt att inneha bisysslor föranleder ej annat uttalande från utskottets sida än att vid meddelande av upp-

drag åt häradsskrivare att vara ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd eller taxeringskonsulent bör iakttagas försiktighet så att de egentliga tjänsteuppgifterna icke därigenom bliva lidande.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skola häradsskrivarna vid löneregleringen hänföras till lönegraden A 24, medan i de likalydande motionerna I: 448 och II: 693 förordats en högre löneställning, förslagsvis lönegraden A 26. Motionärerna ha därvid framhållit att tjänsten kommer att kräva självständigt handlande och förmåga av arbetsorganisation och även hänvisat till det ekonomiska ansvar och de grannliga uppgifter, som komma att åvila befattningshavarna. Utskottet vill framhålla, att ett bedömande av lönegradsplaceringen utan erfarenhet av hur organisationen kommer att fungera i viss mån måste bygga på osäkra utgångspunkter. Utskottet vill icke heller förneka att skäl kunna anföras för motionärernas förslag men har likväl funnit sig böra stanna vid den av Kungl. Maj:t förordade löneställningen, vilken med hänsyn till de föreslagna kraven på teoretiska och praktiska kvalifikationer för tjänsten och lönegradsplaceringen av närmast jämförbara befattningshavargrupper synes lämpligt avvägd och vilken även torde med beaktande av den avsedda befordringsgången möjliggöra en tillfredsställande rekrytering av tjänsterna.

Vad angår fögderiindelningen och häradsskrivarnas stationeringsorter ha i åtskilliga motioner framförts önskemål om jämkning i det förslag, som intagits i slutet av propositionen. Sålunda ha i de likalydande motionerna I: 446 och II: 692 föreslagits vissa ändringar av fögderiindelningen i Göteborgs och Bohus län, i samband varmed föreslagits, att häradsskrivarens stationeringsort i Inlands fögderi flyttas från Göteborg till Kungälv och i Mölndals fögderi från Göteborg till Mölndal. Jämväl i Västmanlands län har en viss jämkning i fögderiindelningen ifrågasatts (motionen I: 450). Den genomsnittliga folkmängden i de fyra föreslagna fögderierna i detta län är förhållandevis hög, 33 850, och med hänsyn härtill ävensom till den väntade folkökningen i det största av de fyra fögderierna — motionären räknar med att folkmängden i detta fögderi redan den 1 januari 1947 skall överstiga 40 000 invånare — föreslås inrättande av ett femte fögderi i länet med stationeringsort i Arboga.

I de motioner vilka endast beröra frågan om häradsskrivares stationeringsort föreslås, att densamma flyttas, beträffande Svenljunga fögderi (Älvsborgs län) från Borås till Svenljunga (motionerna I: 447 och II: 695), beträffande Edsbergs fögderi från Örebro till Degerfors eller Laxå (motionen II: 696), beträffande Gävle fögderi från Gävle till Sandviken, i samband varmed fögderiets benämning skulle ändras till Sandvikens fögderi (motionen II: 687), samt beträffande Jämtlands norra och södra fögderier från Östersund till Strömsund, respektive Svenstavik (motionen II: 697).

Utskottet vill i detta ämne först framhålla, att rikets indelning i fögderier icke är avsedd att fastställas av riksdagen och att det i propositionen intagna förslaget är att anse såsom ett departementsförslag, till vilket Kungl. Maj:t icke tagit slutlig ställning. För närvarande är förslaget föremål för gransk-

ning dels av länsstyrelserna och dels av en för ändamålet särskilt tillkallad trafikteknisk expert. Utskottet är ej berett att tillstyrka bindande direktiv från riksdagens sida i de särskilda spörsmål, vilka beröras i motionerna. Emellertid vill utskottet uttala, att starka skäl synas vara anförda i respektive motioner för en omprövning av fögderiindelningen i Göteborgs och Bohus län ävensom i Västmanlands län. Utskottet förutsätter, att vad i motionerna anförts blir föremål för noggrant övervägande vid frågans vidare behandling av Kungl. Maj:t.

Vad särskilt stationeringsorterna angår synes det utskottet, att det i propositionen intagna förslaget bör bliva föremål för ytterligare genomgång i syfte att i den mån kommunikationsförhållandena icke lägga hinder i vägen förlägga stationeringsorten inom fögderiets gränser eller till magistratsstad, som gränisar till fögderiet. De särskilda önskemål, vilka i detta hänseende framförts i motionerna, böra beaktas vid ärendets fortsatta handläggning. Därvid synes beträffande Jämtlands södra fögderi alternativt böra övervägas att förlägga stationeringsorten till Sveg. I vissa fall torde den av departementschefen anvisade utvägen, att häradsskrivaren ordnar mottagning för allmänheten vissa dagar å annan ort än stationeringsorten, utgöra en lämplig lösning. Detta torde exempelvis vara fallet med det fögderi, som i departementsförslaget benämnts Gävle fögderi, vare sig stationeringsorten blir Gävle eller Sandviken.

Såsom tidigare framhållits skola de uppgifter, som på landet ankomma på häradsskrivare, i större magistratsstäder ombesörjas av ett särskilt uppbördsverk, vilket föreslås skola jämväl handhava uppbörd och redovisning av både krono- och kommunalutskylder liksom de arbetsuppgifter i övrigt som ankomma på de nuvarande kronouppbördskontoren. I propositionen föreslås, att uppbördsverken skola vara kommunala myndigheter men i motionen II: 694 att de skola förstatligas.

Uppbördsberedningen har i denna fråga erinrat, att det av ålder ålåge magistratsstäderna att själva ombesörja mantalsskrivning och uppbörd samt att svara för kostnaderna härför, vilket sammanhänge med städernas särskilda rättigheter och skyldigheter i förhållande till staten. Att förstatliga uppbördsverken eller låta staten bestrida kostnaderna för desamma torde därför enligt beredningens mening icke kunna genomföras annat än i samband med att frågan om dessa särskilda rättigheter och skyldigheter vunnit sin lösning. Såsom framgår av departementschefens anförande grundas jämväl Kungl. Maj:ts ställningstagande på den uppfattningen, att frågan om uppbördsverkens förstatligande äger sådant samband med den större frågan om städernas särskilda rättigheter och skyldigheter i förhållande till staten, att dessa frågor samtidigt böra komma under bedömande. Då härför erfordras särskild utredning har departementschefen ansett, att de berörda frågorna böra upptagas i annat sammanhang.

Utskottet vill för sin del framhålla, att ett förstatligande av de större magistratsstädernas uppbördsverk säkerligen skulle innebära en önskvärd rationalisering av organisationen. Ehuru utskottet måste lägga avgörande vikt

vid de skäl, som anförts mot ett förstatligande vid nuvarande tidpunkt, vill utskottet likväl i anledning av motionen framhålla angelägenheten av att frågan om den slutliga organisationen av de större magistratsstädernas uppbördsverk icke ställes på framtiden, varför den av departementschefen omnämnda utredningen snarast bör komma till stånd.

Kungl. Maj:ts förslag och departementschefens anföranden i övriga frågor föranleda ej erinran från utskottets sida. Beträffande den centrala uppbördsnämnd, om vars inrättande bevillningsutskottet i sitt ovannämnda betänkande nr 65 framlagt förslag, och som ansetts böra träda i verksamhet redan tidigt under våren 1946, förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t tager frågan om medelsbehovet för nämndens verksamhet under omprövning. Då det står Kungl. Maj:t öppet att för bestridande av ifrågakommande utgifter anlita vederbörande huvudtitels anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, synes särskild medelsanvisning av riksdagen i nuvarande läge ej erforderlig.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

A. att riksdagen må

1) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 448 och II: 693 godkänna de i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 15 november 1945 framlagda grunderna för en omläggning av uppbördsorganisationen, avsedda att träda i kraft den 1 juli 1946, sedan riksdagen på framställning anvisat medel för de av omorganisationen föranledda kostnaderna;

2) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att från och med den 1 juli 1946 i den utsträckning Kungl. Maj:t prövar erforderligt överföra ordinarie häradsskrivare å *i n d r a g n i n g s s t a t u t a n t j ä n s t g ö r i n g s s k y l d i g h e t* med rätt för sådan häradsskrivare att så länge han kvarstår å nämnda stat åtnjuta dels å allmänna indragningssstaten nu utgående lön jämte ålderstillägg, tjänstgöringspenningar och tillfällig löneförbättring, dels ock i förekommande fall dyrtids- och kristillägg enligt därom gällande bestämmelser;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att från och med den 1 juli 1946 i den utsträckning Kungl. Maj:t prövar erforderligt överföra ordinarie häradsskrivare å *ö v e r g å n g s s t a t m e d t j ä n s t g ö r i n g s s k y l d i g h e t* samt med rätt för sådan häradsskrivare att uppbära nu utgående lön jämte ålderstillägg, tjänstgöringspenningar, tillfällig löneförbättring, i förekommande fall ortstillägg, ävensom dyrtidstillägg och kristillägg enligt därom gällande bestämmelser;

c) medgiva, att de före år 1943 utnämnda ordinarie häradsskrivare, vilka ej före tidpunkten för omorganisationens

ikraftträdande den 1 juli 1946 enligt nu gällande pensionsbestämmelser för dessa häradsskrivare uppnått pensionsåldern men före sistnämnda dag fyllt 65 år, må under förutsättning, att de förklarat sig villiga att i samband med omorganisationens genomförande avgå med ålderspension, från och med den 1 juli 1946 pensioneras, såsom om de varit innehavare av häradsskrivartjänst i lönegrad A 24;

d) medgiva, att ordinarie häradsskrivare, som är född före den 1 juli 1886 men vid tidpunkten för omorganisationens ikraftträdande den 1 juli 1946 icke uppnått 65 års ålder, må enligt Kungl. Maj:ts bestämmande från sistnämnda tidpunkt kunna efter därom gjord ansökning beviljas pension, såsom om han blivit innehavare av häradsskrivartjänst i lönegrad A 24 och vid avgången uppnått nämnda ålder;

e) medgiva, att till ordinarie häradsskrivare, som kommer att vid omorganisationens genomförande erhålla nyorganiserad häradsskrivartjänst, må vid ingången av juli månad år 1946 utbetalas ett belopp motsvarande vad han skulle hava erhållit i förskott för samma månad, därest de tidigare lönebestämmelserna skolat fortfarande gälla för honom;

f) medgiva, att ersättning i vissa fall må i enlighet med vad i det föregående förordats, utan hinder av bestämmelserna i 16 § tredje stycket allmänna resereglementet, utgå till häradsskrivare och å häradsskrivarkontor anställd personal för färd mellan befattningshavares bostad och gränsen för hans tjänstgöringsområde;

g) medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda de bestämmelser, som i övrigt bliva erforderliga för genomförandet av den föreslagna organisationen;

h) godkänna följande tillägg till personalförteckningen för länsstyrelserna att tillämpas från och med den 1 april 1946:

Personalförteckning.

L ä n	Tjänstemän å ordinarie stat	Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20
	Lönegrad A 27	Lönegrad Eo 27
Länsassessor		
Stockholms	1	
Uppsala		1
Södermanlands.....		1
Östergötlands	1	
Jönköpings	1	
Kronobergs		1
Kalmar	1	
Gotlands.....	1	
Blekinge.....		1
Kristianstads.....	1	
Malmöhus	1	
Hallands		1
Göteborgs och Bohus.....	1	
Älvsborgs	1	
Skaraborgs.....	1	
Värmlands.....	1	
Örebro	1	
Västmanlands		1
Kopparbergs	1	
Gävleborgs.....	1	
Västernorrlands	1	
Jämtlands		1
Västerbottens	1	
Norrbottnens	1	

B. att motionerna I: 446 och II: 692, I: 447 och II: 695, I: 450, II: 687, II: 694, II: 696 samt II: 697 må anses besvarade genom vad utskottet anfört.

Stockholm den 14 december 1945.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Bernhard Nilsson, Karl Andersson, Mannerskantz, Gustaf Karlsson, Gustaf Iwar Anderson, von Heland, Gillström, Gustav Emil Andersson, Rosenberg och Albertsson*; samt

från andra kammaren: herrar *Eriksson* i Stockholm, *Danielsson, Pettersson* i Dahl, *Mårtensson, Staxäng, Wallentheim, Viklund, Lindholm, Onsjö, Åkerström, Petterson* i Degerfors och *Birke*.